

Rentefesten fortsætter

Dårlige konjunkturer sender obligationskurserne op. Overvej at rentesikre bedrifter ved at gå over i et 30-årigt 3-procents lån, hvis du får muligheden, lyder det fra Videncentret for Landbrug.

AF MORTEN IPSEN

I de seneste dage er obligationskurserne steget så meget, at et 30-årigt 3 procents lån med afdrag kan fås til kurs 95,40.

Det betyder, at tre-procents lånet snart kan begyndte at blive interessant for de landmænd, der ønsker at omvälgge til en fast rente, vurderer

- Hvis man får så godt et tilbud, som et lån med tre procents rente er, så bør man bestemt overveje det, siger Klaus Kaiser, erhvervskoncernchef i Videncentret for Landbrug. Aktuelt skal kurset dog først over 98, før det begynder at blive interessant.

erhvervskoncernchef i Videncentret for Landbrug, Klaus Kaiser.

- På grund af afmatning i konjunkturerne i både USA og Europa er vi i øjeblikket i en periode, hvor renterne peger nedad. Den europæiske centralbank overvejer endda at sætte den korte rente endnu længere ned, blandt andet fordi nogle euro-lande er plaget af deflation, som de har svært ved at komme ud af. Og den amerikanske centralbank vil fortsætte med at pumpe likviditet ud i en længere periode endnu. Så renterne vil med stor sandsynlighed være under pres i et stykke tid. I sådannen situation bør de landmænd, der ønsker at lægge sig i fast rente, være opmærksom

på, om den lange rente kommer ned på et niveau, hvor et 3-procents lån bliver attraktivt, siger Klaus Kaiser.

Ifølge Klaus Kaiser skal landmænd dog også gøre op med sig selv, om det er for tidligt at lægge om til fastforrentet beløning. Hvis landmanden forlænger, at renten først stiger igen om 3-5 år, så vil en omlægning til et fastforrentet lån nemlig betyde, at han har udsigts til at betale mere, end hvis han var blevet i lån med variabel rente.

Spiller roulette

- Omvendt kan man sige, at landmand, der bliver i et variabelt lån, spiller roulette, for der er ingen sikkerhed for, at renten forbliver på de rekord-

lave niveauer. Det er ikke fordi jeg tror, at renten pludselig vil stige hurtigt igen, så landmanden ikke kan nå at lægge om til et fastforrentet lån. Men man kan ikke stille garantier. Så hvis man får så godt et tilbud, som et lån med tre procents rente er, så bør man bestemt overveje det, siger Klaus Kaiser.

Timingen er væsentlig. Klaus Kaiser mener ikke, at det er attraktivt at lægge sig over i et tre procents lån, for kurset kommer over 98, før så kan kurstabot blive for stort.

Hvis det til gengæld lykkes at komme over et tre procents lån til en høj kurs, så betaler man en lav rente, samtidig med at man får muligheden for at konvertere opad og reducere restgelden på et senere tidspunkt.

Forbehold

Klaus Kaiser understreger, at hans betragtninger er generelle og ikke passer på alle.

- Det er vigtigt, at den enkelte landmand tager stilling til sin egen bedrift, har sin egen strategi, der passer til netop hans bedrift, og i øvrigt rådfører sig med økonominonsulenten, lyder det fra Klaus Kaiser.

90 procent af landmændene har lån med kort rente. Netop den korte rente falder også i øjeblikket, og bliver måske lige så lav som ved december-auktionen sidste år. Dengang var renten omkring 0,4, men i år skal mange lægge en markant prisstigning på bidragssats og kursskæring oveni.

Rådgiver anbefaler korte, variable lån

En konvertering til fast rente bliver første relevant om en del år, lyder det fra chefkonsulent i Heden & Fjorden.

AF MORTEN IPSEN

Hos rådgivningselskabet Heden & Fjorden anbefaler chefkonsulent Palle Høj fortsat landmændene at ligge i korte variable lån med en meget stor del af porteføljen.

- Vi følger anbefalingerne fra AgroMarkets, som er at holde fast i lån med variabel rente.

Det betyder, at vi først anser det for relevant at konvertere til fast rente om en del år, teoretisk mellem år 2017-2022, når centralbanken hæver styringsrenten, sammen med god økonomisk vækst, siger Palle Høj.

Han råder landmanden til at

genforhandle eventuelle prisstigninger på deres F1-lån.

Mange realkreditinstitutterne hæver nemlig i øjeblikket kursskæringen, bidragssatsen, m.m.

Hvis det lykkes realkredit-

instituttet at hæve prisen i en grad, så landmanden bliver nødt til at gå ud af sit F1-lån,

så bør han lægge det om til F3 eller Cita.

- Landmanden må selv vurdere, om han vil lægge om til et lån i danske kroner eller i udenlandske valuta, siger Palle Høj.

Han anbefaler samtidig landmænd med afdragsfrie lån, der udløber om 1-2-3 år,

at tage en snak med deres finansieringspartner for at høre, hvad der kan gøres.

- Hvis du kommer i god tid, viser du overblik og overskud til at gøre noget ved de kommende udfordringer. Det plejer den finansielle partner at se positivt på, siger Palle Høj.

Dansk mælkeproduktion efter år 2015

Åbent arrangement for alle mælkeproducenter

Tirsdag den 12. november 2013
kl. 9.30 – 15.30

- Hvordan ser Arla Foods, RaboBank i Holland, Nordea i Danmark EDF på fremtidens mælkeproduktion?
- Mød Jakob Brand, Business Manager Food & Agri, RaboBank, Søren Horsøerg, Landbrugschef, Nordea, Rasmus Calmann-Hinke, Senior Director, Arla Foods og EDF-star Anders Andersen.

Vi mødes hos Dirk Millenar, Poagervej 8, 7550 Sørvad, som byder på rundvisning og gennemgang af tal fra produktionen.

Arrangør: European Dairy Farmers, Danmark

Kontakt: EDF Star Anders Andersen, LandboSyd, tlf. 23 28 24 71
Sekretær Christien Bas, Danace, tlf. 30 32 30 28

Pris: 275 kr. + moms inkl. forplejning.

Tilmelding: Senest fredag den 8. november til LandboSyd, tlf. 74 36 50 00
eller mail info@landbosyd.dk

Læs mere på www.landbosyd.dk eller www.dairyfarmer.dk

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

